

<http://physicsweb.org/article/news/4/11/10>

2000/11/22

جایزه‌های علمی ایالات متحده برای فیزیک

رئیس‌جمهور کلینتون [1] جایزه‌ی فرمی [2] ام‌سال را به شلدن دتزر [3]، سیدنی دُرل [4]، و هربرت یُِرک [5] داد. دادن جایزه به این سه نفر به خاطر نقش آن‌ها در فیزیک هسته‌ای بود. این جایزه برای دست‌آوردهای برجسته در زمینه‌ی انرژی اتمی است، و یکی از مهم‌ترین جایزه‌های ایالات متحده است. جایزه‌ی دتزر به خاطر پژوهش‌های پیش‌گامانه‌اش در فیزیک اتمی و فیزیک شیمی، و جایزه‌ی دُرل و یُِرک به خاطر نقش‌شان در کنترل تسلیحات و جلوگیری از گسترش سلاح‌های اتمی بود. این سه دانش‌پیشه جمعاً 200 000 دلار جایزه، و هر کدام یک مدال طلای فرمی گرفتند.

دولت ایالات متحده هفته‌ی آینده هم جایزه‌ی مدال ملی علم را می‌دهد. این مدال اول دسامبر به دو فیزیک‌پیشه (ویلیس لمب [6] و جرمیا آسترایکر [7]) داده می‌شود. لمب (از دانش‌گاه آریزونا) جایزه‌ی نوبل [8] سال 1995 را برای پژوهش‌های تجربی‌اش در مورد هیدروژن گرفت. این پژوهش به کشف یک پدیده‌ی جدید کوانتمی نسبیتی انجامید و یکی از پایه‌های کوانتم الکترودینامیک شد. لمب در زمینه‌ی فیزیک لیزر هم پیش‌گام بود. آسترایکر (از دانش‌گاه پرینستین [9]) به خاطر پژوهش‌های‌اش در اخترفیزیک مشهور است. این پژوهش‌ها تحول عمیق‌ی در درک مان از ماهیت تپ‌اخترها، اندازه و جرم کهکشان‌ها، و ماهیت و توزیع ماده در جهان ایجاد کردند.

دتزر 73 ساله، در 1953 کار پژوهشی‌اش را به عنوان پژوهش‌گر شیمی در آزمایش‌گاه ملی اُک ریج [10] شروع کرد. آن‌جا در زمینه‌ی فیزیک اتمی و مولکولی کار کرد. دُرل 74 ساله تا 1998 معاون مرکز شتاب‌دهنده‌ی خطی ستنفورد [11] بود. دُرل متخصص کنترل تسلیحات است و در زمینه‌های فنی دفاعی به دولت ایالات متحده مشاوره داده است. یُِرک 78 ساله فیزیک‌هسته‌ای‌پیشه و مدیر مؤسسه‌ی هم‌کاری و تنش جهانی [12] دانش‌گاه کالیفرنیا است. او

در دوره‌ی ریاست جمهوری کارتر مشاور علمی ایالات متحد بود و در مذاکرات پیمان جامع منع آزمایش‌های هسته‌ای شرکت داشت.

کارپیش‌گامانه‌ی انریکو فرمی در زمینه‌ی فیزیک اتمی، در 1954 اولین جایزه را برای او به ارمغان آورد. دو سال پس از آن، دادن این جایزه به شکل یک سنت سالانه در آمد. این جایزه تقدیری است از یک عمر فعالیت دانش‌پیشه‌ها در زمینه‌ی علم و فناوری انرژی، که برای جامعه‌ی بشری مفید بوده باشد.

- [1] Clinton
- [2] Enrico Fermi
- [3] Sheldon Datz
- [4] Sidney Drell
- [5] Herbert York
- [6] Willis Lamb
- [7] Jeremiah Ostriker
- [8] Nobel
- [9] Princeton
- [10] Oak Ridge
- [11] Stanford
- [12] Institute on Global Conflict and Cooperation